

Yaşasın İşçilerin Uluslararası Mücadele Birliği

İŞÇİ DAYANIŞMASI

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni

•25 Aralık 2021 • No: 165

**Yoksullaştırma Politikasına, Ücretlerin Düşürülmesine,
Büyüyen İşsizliğe, Rejimin Baskılarına Karşı**

EMEĞİN ÖRGÜTLÜ CEPHESİNİ BÜYÜTELİM!

Asgari ücretin düşürülmesinin ve tüm ücretlerin aşağıya çekilmesinin, hayat pahalılığı altında ezilmemizin, rejimin ve sermayenin saldırılarına dur diyemiyor olmamızın nedeni örgütsüz oluşumuzdur. Sermaye cephesi örgütlü ve güçlüyken, emek cephesi yeterince örgütlü değil, zayıf ve dağınık! Emek cephesinin örgütlü birliğini sağlamak ve gücümüzü pekiştirmek zorundayız.

Türkiye ekonomisi krizli ve çalkantılı bir süreçten geçiyor. Fakat bu krizin bedelini işçi sınıfı, toplumun geniş emekçi kesimleri ödüyor. Emekçiler, her yeni güne daha fazla yoksullaşmış olarak, kaygı ve belirsizlik sarmalına uyanıyor. **Ülkeyi yöneten baskıcı rejim; işçi sınıfını yoksullaştıran, toplumun emekçi kesimlerinden sermaye sahiplerine zenginlik akmasını sağlayan bir politika uyguluyor. Bu açıdan 20 Aralık 2021, muazzam bir vurgun hikâyesi olarak Türkiye'nin ekonomik ve siyasal tarihinde yerini alacak!** İktidar çevreleri ve sermaye sınıfının üzerinde oturduğu zenginlik dağı büyüyen, emekçilerin itildiği yoksulluk çukuru genişleyip derinleşiyor. Emekçiler bu gerçeği görmeden, bugün Türkiye'de olup biteni, kriz ve kaosun nasıl devasa bir vurguna dönüştürüldüğünü ve siyasi algı oyunlarını asla anlayamazlar.

Öyle an ve dönemler vardır ki olaylar zincirini takip etmek birçok açıklamaya bedeldir. Hatırlanacağı üzere bu yılın Ocak ayında 7,30 lira dolaylarında olan dolar, iktidarın politik tercihleri yüzünden Marttan itibaren yükselişe geçti. Ekimde 9 lira sınırını aşan dolar, iktidarın kışkırtıcı açıklamaları eşliğinde 20 Aralıkta 18 liranın üzerine çıktı. **Son iki ayda geçim araçlarının fiyatları çıldırma çasına arttı ve fiyatların genel artış düzeyini gösteren enflasyon coştı; ücretler eridi, işçi sınıfının alım gücü neredeyse yarı yarıya**

düştü. Fakat iktidar “her şey yolunda” gazelini okumaya, stokçuları, zincir marketleri ve “dış güçleri” suçlamaya devam etti. İktidara göre, ücretlerin düşmesi ve işçi sınıfının yoksullaşması sayesinde Türkiye artık “Çin gibi” olacaktı. Yani işçilik son derece ucuzladığı ve asgari ücret Çin’deki bile altına düştüğü için yabancı sermaye Türkiye’ye yatırım yapacak; üretim ve istihdam artacaktı! Böylece **yerlisi ve yabancıyla tüm sermaye sınıfına müjde verilirken, yoksulluk çukurunun diplerine itilen emekçilere de Kuran’dan ayetler okunuyor, sabırlı olmaları öğütleniyordu.** Erdoğan, kaygı ve hoşnutsuzluk düzeyi giderek artan emekçilerin bilincini bulandırmak ve algı oluşturmak için, İslami öğretinin (Nass) faizleri haram saydığını ve faizlere karşı olduğunu söylüyordu.

Ancak liranın aralıksız değer kaybettiği ve toplumdaki kaygının panik noktasına evirildiği bir anda Erdoğan yeni bir açıklama yaptı: **Bankalardaki lira cinsinden mevduatlar (faiz karşılığında bankaya yatırılan para) artık dolara endekslenecek ve dolar lira karşısında yükseldiğinde oluşacak kur farkı hazineden mevduat sahiplerine ödenecekti.** Böylece insanların parasını enflasyonun altında kalan düşük faizle bankaya yatırmayıp döviz almasına gerek kalmayacaktı. Fakat rejim sözcülerinin ve çanak yalayıcı rejim medyasının yaratmak istediği algının aksine bu, faizlerin örtülü veya dolaylı biçimde arttırılmasından başka bir şey değildir. Üstelik bu uygulama doğrudan emekçilerin cebini hedef almaktadır. Çünkü dövizin yükselmesiyle bankadaki mevduat sahiplerine ödenecek fark hazineden karşılanacak. **Yani bu yolla, bankalardaki mevduatların yüzde 93’ünden fazlasını elinde tutan 350 bin zengine, emekçilerden servet transferi yapılacaktır.** Hazinenin boşalan kasalarını doldurmak için emekçilerden kesilen dolaylı ve dolaysız vergiler daha da arttırılacak. Bu da yetmeyince para basılacak; enflasyon canavarı alabildiğine şişecek ve ücretlerin alım gücü daha fazla düşürülecek!

Faizin haram olduğunu söyleyen Erdoğan ve yandaş medya, şimdi de halkı kur korumalı-vadeli mevduat hesabı açmaya, dövizlerini bozdurup faize yatırmaya çağırıyor. Hazinenin beş yıllık borçlanma faizleri yüzde 25’e çıkmış durumda. Bu tablo, insanların dini inançlarının egemenler tarafından nasıl istismar edildiğini gözler önüne seriyor. Şu hususun altını kalınca çizmek istiyoruz: **Kapitalist sömürü düzeninde faizlerin kaldırılması söylemi kocaman bir yalandan, lafabeliğinden (demagoji) ibarettir! Çünkü sınıflı topluma ve sömürü ilişkilerine karşı çıkmadan faize karşı olunamaz!** Sınıflı toplum ve sömürü ilişkileri son bulmadan faiz ortadan kalkmaz! Kâr, rant ve faiz denen şey kendiliğinden oluşmaz. Bunların tamamı işçi sınıfının sömürülmesiyle elde edilen toplam artı-değerin çeşitli biçimlerde bölüşülmesidir. Banka sermayesi, yatırım yapmak isteyen sanayiye kredi verdiğinde, faiz yoluyla işçilerin sömürüsüne ortak olur. Nitekim Erdoğan iktidarı, yıllarca yüksek faiz vererek yabancı sermayeyi ülkeye çekmedi mi? Bu sayede gerçekleşen ekonomik büyümeyi kendi başarısı olarak sunmadı mı?

Fakat ekonomik krizden dolayı pasta küçüldü; Erdoğan, faizleri indirerek yandaş sermayeye düşük faizli kredi olanağı sunmak istiyor. Yabancı sermaye düşük faize gelmezken, yüksek miktarda parası olan yerli zenginler de dövize yöneliyor. **Yani sermaye kesimleri arasında yürüyen kavga faizlerin Nass’a uygun olup olmaması değil, çıkar kavgasıdır!**

Sonuç itibariyle dolaylı olarak mevduat faizleri arttırılırken, **20 Aralık gecesi toplumun büyük çoğunluğunun şaşkınlıkla izlediği devasa bir vurgun gerçekleşmiştir.** O gece Erdoğan’ın konuşmasının hemen ardından kamu bankaları eliyle piyasaya milyarlarca dolar sürülmüş ve günler öncesinden bu plandan bilgisi olan vurguncular 18 liradan dolar satmaya başlamışlardır. Maliye ve Hazine Bakanı Nebati’nin toplantı yaptığı banka genel müdürlerinin, iktidar çevrelerinin ve spekülörlerin bu operasyon hakkında önceden bilgisi olmaması düşünülemez. Bir avuç vurguncuyu daha fazla zengin etmeye dönük bu operasyon bilinçli olarak kurgulanmıştır. **Amaç Erdoğan’ı bir kurtarıcı olarak sunmaktır.** Nitekim dolar ve yabancı para birimlerinin alıp başını gittiği ve endişenin paniğe dönüştüğü bir anda Erdoğan bir kurtarıcı edasıyla sahneye çıkmış, dolar 18 liradan 12-13 lira bandına gerilemiştir. İktidar ve medyası bunu “dolar çakıldı” olarak sunuyor; **sırtımıza saplanan yoksulluk bıçağının 18 santimden 12-13 santim düzeyine çekilmesine alkış tutmamızı istiyorlar!**

Kibirli rejim sözcüleri, emekçileri aptal yerine koyuyor ve toplumu istedikleri gibi aldatıp yönetebileceklerini sanıyorlar. Bakan Nebati’ye göre üç günde finansal istikrar sağlanmış! Madem finansal istikrarı sağlamak bu kadar kolaydı, neden liranın değersizleşip pula dönmesine izin verdiniz? Elbette amaç gerçekleri açıklamak değil, toplumda algı yaratmaktır. Nitekim Bakan’a ekonominin durumu sorulduğunda, “rakamları boş verin, gözlerime bakın, gözlerim parlıyor” diye cevap veriyor. Aynı Bakan, **20 Aralık gecesi büyük finansörlerin değil küçük yatırımcının kaybettiğini söyleyerek kurulan tuzağı itiraf etmiş oluyor.** Bakanın bu açıklamaları, boynunda tespih, dilinde dua hacca gitme numarasıyla kaz ve tavuğu aldatıp mağaraya çeken “Hacı Tilki” hikâyesini hatırlatıyor. Kaz ve tavuğu mideye indirenlerin gözü elbette parlar! İktidar çevrelerinin ve sermayenin gözü parlarken, her geçen gün emekçilerin gözündeki fer biraz daha sönüyor!

Kardeşler! Asgari ücretin düşürülmesinin ve tüm ücretlerin aşağıya çekilmesinin, hayat pahalılığı altında ezilmemizin, rejimin ve sermayenin saldırılarına dur diyemiyor olmamızın nedeni örgütsüz oluşumuzdur. Sermaye cephesi örgütlü ve güçlüyken, emek cephesi yeterince örgütlü değil, zayıf ve dağılmış! Gerçeklere sınıf ve sınıf ilişkileri penceresinden baktığımızda, kimin dost kimin düşman olduğunu derhal görürüz. Emek cephesinin örgütlü birliğini sağlamak ve gücümüzü pekiştirmek zorundayız. O zaman ekonomik ve siyasal gelişmeleri hayretle ve pasifçe izlemez, sürece müdahale eden biz oluruz! ■

Enflasyon, Asgari Ücret ve “Çakılan” Dolar!

Gündelik yaşamın galesi içinde iktidar ve sermaye çevrelerinin algı oyunlarını idrak etmek emekçiler için kolay değil. Kafaları karıştırarak, algı oyunları yaparak, yalan söyleyerek, unutturarak yoksullaşmamızı normal göstermeye, ekonomideki başarısızlıklarını başarı olarak yutturmaya çalışıyorlar. Siyasi iktidarın emekçileri aldatırken en çok başvurduğu yöntemlerden biri “unutmak”. Öyleyse biz unutturmamalıyım.

Ocak 2018’de 3,7 lira olan dolar, Erdoğan “siz bu kardeşinize yetkiyi verin, ondan sonra bu faizle, şunla bunla nasıl uğraşılır göreceksiniz” diyerek 24 Haziranda Cumhurbaşkanı seçildiğinde 4,6 liraya çıkmıştı. 2019 yılında “Bunlara göre dolar 10 lira olacak, enflasyon %30’u aşacak, bankalarımız tökezleyecekti. N’oldu? Bunların hiçbiri oldu mu?” dediğinde ise dolar 5,7 liraydı. 2020 Ağustosunda o zamanın Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak “maaşınızı dolarla mı alıyorsunuz” diye sorduğunda dolar 7,3 liraya çıkmıştı. Bu yılın ağustos ayında ise Erdoğan ekonominin “şahlanış dönemine girdiği” müjdesini verdiğinde 8,4 liraydı. Kritik eşik 14 Kasım günü aşıldı ve o gün 10 lirayı bulan dolar bir ay içinde hopluya zıplaya 15 lira oldu. 16 Aralıkta yani asgari ücret açıklandığı gün 15,5 lirayı bulmuştu. Lira freni patlamış kamyon gibi yokuş aşağı yuvarlanırken, dolar 4 gün içinde 18 liranın üzerine çıktı. Böylelikle, Türk lirasının 4 yıllık toplam değer kaybı yüzde 400’ü buldu!

Siyasi iktidar bir gece yarısı operasyonu ile dolardaki yükselişe müdahale etti. 20 Aralık gecesi Erdoğan’ın dövize endekli TL mevduat uygulamasına geçileceğini açıklamasının ardından dolar hızla 13 liranın altına düştü. Bir gecede 5 liralık bir düşüş olunca bunun adı “sert düşüş”, “çakılma” oldu tabii. Yandaş medya ve sosyal medya trolleri bu “sert düşüşü” rejimin ekonomi yönetimindeki muazzam başarısı olarak lanse etmek için seferber oldular. Alkışlar, davullu zurnalı kutlamalar... Gelecekteki yolculuğu belirsizliğini koruyan dolar, bugün 12-13 lira aralığında geziniyor.

Şimdi soralım: Dolar gerçekten düştü mü? **1 Ocak 2021’de 7,4 lira olan dolar bugün 12 lira civarında! Yani dolar düşmedi, 5 lira arttı! Türk lirası da yılın başından bu yana yüzde 60’ın, Ocak 2018’den bu yana ise yüzde 190’ın üzerinde değer kaybetti.** Algı oyunları

rında, yalan dolanda sınır tanımayanlar bu gerçeğin üzerine kapatıyorlar.

Şimdi Erdoğan’ın dediğini yapalım ve dolarla uğraşmayı bırakıp enflasyona bakalım. Enflasyon, fiyatlar genel düzeyinin sürekli olarak artmasıdır. Yani tek bir ürün değil, sık alınan ürün gruplarında düzenli yaşanan fiyat artışıdır. Gündelik yaşamımıza uyarlayacak olursak; rutin market, pazar, mağaza alışverişlerimizde önceki aya/yıla göre ne kadar fazla ödüyorsak enflasyon da o kadar artmış demektir. 2021’in başından bu yana başta temel ihtiyaç maddeleri olmak üzere her şeye fahiş zamlar geldi. TÜİK’in enflasyon rakamlarına artık çocuklar bile gülüyor. **Ancak bağımsız enflasyon araştırma gruplarına göre kasım ayında yıllık enflasyon yüzde 60’ı aşmış durumda.** Emekçilerin yoğun olarak tükettiği kimi ürünlerin fiyatı ise iki hatta üç katına çıktı. Bu arada ücretlerimiz yerinde saydığı için alım gücümüz düştükçe düştü. Henüz Aralık ayı enflasyonu açıklanmadı ama markete girip fiyat etiketlerine bakmak bile çok daha yüksek olduğunu anlamak için yeterli.

Vaziyet buyken 2022 yılı boyunca geçerli olacak asgari ücret 4253 lira olarak açıklandı ve buna “büyük zam” dendi. Oysa henüz almadığımız zamlı ücret enflasyon karşısında şimdiden erimiş durumda. Enflasyon asgari ücrete zam yapılmadan önce zaten yükseliyordu. Ancak bazı akli evveller asgari ücrete “çok yüksek” zam yapıldığı için enflasyonun yükseleceğini, işten atmalar olacağını söylüyor. Bu argümanlar örgütsüz işçileri korkutmak ve ülkeyi tam anlamıyla bir asgari ücretliler ülkesi haline getirmek için öne sürülüyor. Gerçekte asgari ücrete yapılan zam enflasyon oranının çok altındadır. Türkiye’de emek maliyetleri artmamış, düşürülmüştür. Önümüzdeki yıl enflasyon ne kadar yükselecek, şimdilik durulmuş görünen liranın değer kaybı ne kadar olacak bilmiyoruz.

İşçilerin ezici çoğunluğunun asgari ücret ve dolayında ücret aldığı, beyaz yakalıların, kamu çalışanlarının ücretlerinin asgari ücret civarına çekildiği hesaba katıldığında, işçi sınıfının tüm kesimlerinin yoksulluk çukurunun daha da dibine yuvarlandığı görülür. İşçi sınıfı bu vahim durumu tersine çevirebilir. Bunun yolu bellidir: İşçi sınıfının tüm kesimleri olarak; dinsel, etnik ve kültürel kimlikler dâhil her türlü yapay kutuplaşmayı aşarak birlik ve dayanışmamızı büyütmeliyiz! ■

Asgari Ücret Arttıysa Alım Gücümüz Niye Düştü?

■ Ankara'dan bir grup işçi

Günlerce “çok güzel, çok fevkinde olacak, herkesi mutlu edecek bir asgari ücret açıklayacağız” denilerek girizgâhı yapılan 2022 asgari ücreti 4 bin 250 lira olarak açıklandı. Rakam açıklanmadan önce de ortada dolaşan sayılara emekçilerin tepkisi “4 bin, 5 bin açıklasalar ne olacak, her şey çok pahalı ve daha da pahalı olacak” olmuştu. Bu nedenle iktidarın sanki cenneti bahşetmiş havalarında açıkladığı 4 bin 250 lira ne fevkinde oldu ne de dertlerimize çare... Üstelik bu paranın bir kısmı da bizim vergilerimizden oluşuyor.

Bir yıl öncesini hatırlayalım. 2021 için asgari ücreti 2 bin 825 lira yaparken yine çok büyük zam yaptıklarını algısı yaratmışlardı ama gerçekte yapılan zam sefalet zammıydı. Zaten birkaç ay içinde yapılan zam artan fiyatlar karşısında kar gibi erimişti. Asgari ücret açıklandıktan sonra sadece 2 ay içinde ayçiçek yağının fiyatı iki katına çıkmıştı. O günlerde herkesin gündeminde 5 litrelik ayçiçek yağının 70 liraya çıkması vardı. Öyle ki sanki ödül kazanmış gibi yağla eve girilen videolar çekiliyor, durum işçiler tarafından hicvediliyordu. Ama yağ 70 lirada durmadı ve bir yıl dolmadan fiyatı iki katını da geçti. Şimdi 140 liraya bulsak indirimde bulduk diye seviyoruz. 2021'in başında en çok zamlanan ürünlerden biri de yumurtaydı. 50-60 kuruşa aldığımız yumurta 1 liraya çıkmıştı. Bugün ise 2 liraya çıkmış durumda. Sütün litresi 5 lira civarındaydı, şimdi 15 liraya kadar çıkıyor. Ki-

losu 40 liradan aşağı beyaz peynir yok. Onu da sen belki yersin ama çoluğa çocuğa yedirmek günah kabilinden. 32'li tuvalet kâğıdı 100 lirayı geçti, biraz kaliteli alayım, uzun süre gitsin dersin 130 lirayı dahi geçiyor. Market çalışanları her gün yüzlerce ürünün etiketini değiştirmeye devam ediyor.

Sene başından bu yana temel ihtiyaç maddeleri iki katı artmışken asgari ücret iki katına çıktı mı? Hayır, asgari ücrete yüzde 50 zam geldi sadece. Asgari ücretin açıklandığı gün elimize geçecek yeni ücretle alabileceğimiz 5 litrelik yağ 12 adet, 1 koli yumurta 7 adet, ekmek 843 adet eksilmiştii bile. Üstelik daha şubat ayında alacağız zamlı ücreti. O zamana kadar fiyatlar daha ne kadar artacak bilmiyoruz. **Demek ki sayısal olarak asgari ücretin artmasının tek başına bir anlamı yok.** Bizim için önemli olan alım gücüdür. Yani ücretimizle neyi ne kadar alabildiğimizdir. Şu anda sene başındakinden daha fazla fakirleşmiş durumdayız. Alabildiğimiz ürünlerin sadece miktarı değil kalitesi de her geçen gün düşüyor.

Asgari ücreti, biz işçiler belirlemediğimiz müddetçe yıllar geçer ve her yıl daha da fakirleşmeye devam ederiz. İşyerlerinde döktüğümüz alın teri sayesinde ekonomi büyür ama bizim ekmeğimiz küçülür. Asgari ücretin gerçek ihtiyaçlarımızı karşılayacak bir ücret olmasının tek yolu işçi sınıfının söz sahibi olmasıdır. Bu da birlik olup mücadele edersek olur. Sefalet ücretini kabul etmiyorsak, şikâyet etmek yerine mücadele etmeliyiz. ■

Gözlerinize Bakınca Riyakârlığı Görüyoruz

■ İstanbul'dan bir işçi

Siyasi iktidarın “yeni yüzü” Hazine ve Maliye Bakanını Nureddin Nebati, televizyon programlarına çıkıp adeta talk şov yapıyor. Nebati'nin gözlerine bakıp ışıltıyı görecekmışiz! Çünkü ne yaptıklarını çok iyi biliyorlarmış, rakam vermeye gerek yokmuş. Çünkü “ekonomi gözlerdeki ışıltıymış!” Bir Temel fıkrası vardır bilir misiniz? Temel bir gün yolda giderken genç bir çift görür. Erkek kıza şöyle demektedir: “Sevgilim gözlerine bakınca dünyayı görüyorum.” Bu sözler Temel'in kafasına takılır. Eve gidince Fadime'ye sorar: “Fadime, gözlerime bakınca ne

görüyorsun?” Fadime kafasını kaldırıp Temel'in gözlerine bakar ve şöyle cevap verir: “Çapak!”

Bakan Nebati istediği kadar edebiyat parçasın, siyasi iktidar istediği kadar mükemmel ekonomi yönetimi illüzyonu yaratsın, gerçekler gizlenemez. Fadime Temel'in gözlerine bakınca nasıl çapak görüyorsa emekçiler de iktidar sözcülerine bakınca riyakârlığı, yağma ve talan sevincini, kibri, yalan dolanı görüyor. “Yeni”, “yepyeni” ekonomi modelleriyle bir avuç sermayedar ve iktidar çevresinde birikmiş yiyici tayfadan başka herkesin hal-çapı gibi savrulduğunu görüyor, yaşıyor. Onların

Biz Birbirimizin Düşmanı Değil Güvencesiyiz!

■ Kocaeli'den bir kadın işçi

Asgari ücret açıklandı. Miktar olarak arttı ama alım gücü düştü. Türkiye'de milyonlarca işçi asgari ücretle çalışıyor ve sayı her gün artıyor. Ama milyonlarca işçi olarak temel ihtiyaçlarımızı gerçekten karşılayabilecek bir asgari ücret için hep birlikte harekete geçemiyoruz. Yoksulluk, hayat pahalılığı, işsizlik, güvencesizlik, borç yükü, emeklilik hakkının gaspı, artan vergiler gibi büyük sorunlarımız karşısında toplu halde tepki veremiyoruz. Bırakalım çözüm bulmayı, sorunlarımızı toplumda gündem haline bile getiremiyoruz. Çünkü işçi sınıfı olarak yapay temellerde bölünüp parçalanmış, kutuplaştırılmış durumdayız. Biz aynı sorunları yaşayan milyonlarca işçiyiz ama sanki elimiz kolumuz bağlıymış gibi çaresiz hissediyoruz. Sanki elimizden bir şey gelmezmiş gibi bir kurtarıcı bekliyoruz. Yan yana, sırt sırta çalışıyoruz ama birbirimize uzağız, önyargılıyız. Aynı ordunun saflarında olup da birbirine kurşun atan askerler gibiyiz. Hiç birimiz Kürt, Türk, Suriyeli, Sünni, Alevi, Karslı ya da Kırşehirli olduğumuz için daha yüksek ücret almıyoruz. Ama ne yazık ki bu yerel, kültürel kimliklerimiz işçi kimliğimizin önüne geçiyor. Sınıfımızı, safımızı bilemediğimiz için yalnız kalıyor, en büyük zararı kendimize veriyor, ekmeğimizin küçülmesine mani olamıyoruz. Birlik olamamanın getirdiği dağınıklığın acısını çekiyoruz.

Mesela mevsimlik iş için Karadeniz illerine giden Kürt işçiler saldırıya uğradığında onlar Kürt diyerek sesimizi çıkarmıyoruz. Greve, direnişe çıkan işçilere kendi sektörümüzden, kendi sendikamızdan olmadığı için destek vermiyoruz. Gün gelip kendimiz haksızlığa uğradığımızda

yalnız kalıyor, haklarımızı alamıyoruz. Tam da bu nedenle ekmeğimizi için mücadele eden Adkotürk ve Bel Karper işçileri Tekirdağ valiliği önünde polis saldırısına uğruyor. İşsiz derdiyle dertlenmiyoruz sonra gün geliyor bir bahaneyle biz işten atılıyoruz. Suriyeli işçilerin bizden daha düşük ücret almasını normal, hakkaniyetli buluyoruz. Bu yüzden de patronların bizleri de çok ucuza çalıştırmalarını, işten çıkarıp yerimize Suriyeli işçi almasını engelleyemiyoruz. Üniversite bitirmiş gençler A101'de çalışan kasiyerle aynı koşullarda çalışmak istemiyor ama o kasiyerlerin bu kötü koşullarda çalışmaması gerektiğini düşünmüyor. Böyle düşünmediği için de mücadele etmiyor, şartlar hep daha kötüye gidiyor. Kasiyerin kötü çalışma koşulları ile kendisinin görece iyi koşullarda iş bulamaması arasındaki bağı kuramıyor. Çinli işçilerin hangi koşullarda çalıştığıyla ilgilenmiyoruz. Siyasi iktidar bizi Çinli işçilerden daha ucuza çalıştırma planını mucize ekonomik model diye yutturuyor. Sonra da bu iktidardan insafı davranmasını, iyi bir asgari ücret belirlemesini bekliyoruz...

Gözümüze çekilen perdeleri yırtıp atmamız artık. Patronlar sınıfının biz işçiler arasında yaratmaya çalıştığı eski-yeni, operatör-vasıfsız, taşeron-kadro, sendikali-sendikasızsız, Kürt-Türk-Suriyeli, Sünni-Alevi, Karslı-Kırşehirli gibi yapay ayrımları ortadan kaldırmamız. Önyargılarımızı içimizden sökmedikçe, birleşmedikçe bizi çimenlerin üzerinde tepişen filler gibi ezmeye devam edecekler. Birlik olmak, sendikalarımızda, işçi örgütlerinde bir araya gelmek, tüm işçileri kardeşimiz saymak zorundayız. Biz işçiyiz, birbirimizin düşmanı değil güvencesiyiz. ■

gözlerindeki ışıltının doların yeşilinin parlaması olduğunu görüyor. Ülke ucuz işgücü cennetine dönmüşken, doları 18 liradan satıp 12 liraya alarak bir gecede milyarlarca dolarlık vurgun yapanların, milyarlarca liralık vergi borçları silinenlerin, dövize endeksli garantili ihalelerin üzerine konanların gözleri ışıltı tabii.

Aynı bakan doların hızlı yükselişi karşısında "hiç olmazsa maaşım erimesin" telaşıyla elindeki üç kuruşu dahi dolara çeviren, ancak dolardaki sert düşüşle elindekini de kaybeden emekçilerle dalga geçmeyi de ihmal etmiyor. "15 liradan, 16 liradan, 17 liradan dolar alanlar büyük finansörler değil. Büyük finansörler, bu işin bir şekilde döneceğini bilir. Ama çarpılan kim oldu? Küçük yatırımcılar. Şimdi kara kara düşünüyorlar" diyor. Yapılacak "operasyonu" günler öncesinden

bankalarla, şirketlerle, etrafına kümelenmiş yiyicilerle paylaşarak hazırlayan iktidarın bakanı, işte böyle dalga geçiyor emekçilerle.

Ama Bakanın şovları bitmiyor. Şimdilerde "Fiyatlar, aşağı hızlı bir şekilde inecek. Yoksa geliyor gelmekte olan. Hazine ve Maliye'nin sopası" diyerek marketlere, esnafa "ayar çekme" şovu yapıyor. Ama adı üstünde şov bu! Bir yerde şov bitecek, perde kapanacak ve bu şovu izlemekte olan emekçiler kendi gerçekleriyle baş başa kalacaklar. Dolardaki "sert düşüş"ün gerçekte düşüş olmadığını, yılın başından bu yana liranın yüzde 60'ın üzerinde değer kaybettiğini, zamların geri alınmayacağını, yoksulluklarının kalıcı olduğunu ve giderek derinleştiğini görecekler. Bakalım asıl o zaman onlar emekçilerin gözlerine bakınca ne görecekler! ■

Dolar Düşmedi, Zamlar Baki, Ama Allah Razi Olsun Ağam!

■ İstanbul'dan bir matbaa işçisi

Pazartesi günü öğleden sonraydı. İşyerinde herkes doların yükselişini konuşuyordu. Doların hızlı yükselişi, zam üstüne zam yağmuru herkesi bunaltmıştı. Aynı günün akşamı Erdoğan yeni ekonomi kararlarını açıkladı ve dolar çok hızlı bir şekilde düşmeye başladı. Bir gecede adeta çakıldı. Öyle ya, 18 lirayı geçmişken bir gecede 11 lira seviyesine kadar indi. Sonra yeniden 12 liranın üzerine çıktı ama şu sıralar 12-13 lira aralığında gidip geliyor. **Sonuçta dolar bir yılda 7 lira seviyesinden bu düzeye yükselmiş oldu!** Fakat sanki durum bu değilmiş gibi, iktidar partisinin örgütlediği esnafın kutlama haberlerini görmeye başladık. Kimisi davul zurnayla kutlama yapıyordu, kimisi koşa koşa dolarını bozdurmaya gitmiş, döviz bürosunda sıra bekliyordu! Reis'in ne kadar büyük olduğunu söyleyenler, "yaparsa Reis yapar" diyenler ve daha neler neler... Doğal olarak bu tablo birçok insanın öfkesini daha da arttırıyor!

Bizim işyerinde de aynı sevinç havası kimi arkadaşları etkisine almıştı. Bir gün önceki telaş, gerginlik hali gitmiş yerine bir rahatlama gelmişti. Ama bu rahatlamanın arkasında içten içe bir endişe olduğu da hissediliyordu. Bir gecede bu kadar sert bir düşüş nasıl olabilmişti? Bu düşüşe güvenilebilir miydi? En önemlisi de marketlerdeki fiyatlar ne zaman düşecekti? Arkadaşlarımın soruları haklı sorulardı ama eksikti. Ben de o soruları bir fıkrayla tamamladım. Size de anlatayım.

Köyün birinde üç çocuğu ve hanımıyla tek göz odada yaşayan bir adam varmış. Tek odada yemek yer, oturur, uyurlarmış. Bir gün adamın canına tak demiş. Köyün ağasına gidip "ağam halim böyle böyle, bana bir yol göster de bu dertten kurtulayım, canımdan bezdim" demiş. Ağa da "senin bir ineğin var, bu gece onu da eve al" demiş. Adamcağız "olur mu öyle şey?" demeye kalmamış, ağa "beni dinle sen, dediğimi yap" demiş. Neyse adam almış gece ineği tek göz odasına. Sabah bir hışım la çıkmış evden, doğru ağaya gitmiş. Ama ağa yine konuşurmamış onu, "bu gece koyunu da al eve" demiş. Adam canı burnunda, o gece koyunu da almış odaya. Üç çocuk, bir inek, bir koyunla sabahı zor etmiş. Sabah daha da öfkeli çıkmış evden. Bu defa ağa "tavukları da

al" deyince adam boğazına sarılacak olmuş ağanın. Ağa "dur hele dinle sen beni" demiş yine. Tavuklar da eklince hayatının en berbat gecesini geçiren adam ertesi sabah "ölsem de kurtulsam" diyecekmiş ki ağa bu sefer "bu gece tavukları, koyunu, ineği ahıra geri götür" demiş. Ağanın dediğini yapan adam ertesi sabah hayatında hiç olmadığı kadar mutlu ağaya koşmuş. "Allah razı olsun ağam, öyle iyiyim ki sorma, bizim ev ne genişmiş meğer" deyip ağanın elini öpmüş.

Şimdi çok geçmişe değil, **Ekim başına geri dönelim. Dolar ilk kez 9 liraya çıktığında ne hissettiğimizi hatırlayalım.** Zaten hayat pahalılığı belimizi bükerken, fazla mesailer bile geçinmemize yetmezken doların durmaksızın yükselişine ve zam üstüne zam gelişine tanık olduğumuz haftalar geçirdik. Yağ, peynir, yumurta, tuvalet kâğıdı, ekmeğe derken market rafları arasında adeta cenk ettik. Lira değer kaybettikçe bir gün sonrasını göremez olduk. **Kasım sonunda dolar 12 lirayı bulduğunda ekonominin freni patlamış kamyon gibi yokuş aşağı gittiğini büyük bir kısmımız idrak etmeye başlamıştı.** Asgari ücret zammı açıklandığı gün yani bizim fıkradaki adamın eve koyunu aldığı gün dolar 15,5 liraydı. Sadece 5 gün içinde 18 liranın üzerine çıktığında artık evde tavuklar da vardı! Sonra ağam geldi, bir gecede bütün hayvanları çıkardı ve bizi tek göz odamızdaki yoksulluğa şükreder duruma getirdi.

Sonuç? Yoksullaşma devam ediyor, en temel ihtiyaçlarımızı karşılayamıyoruz. Dolardaki düşüş marketlere yansımada ve yansımaya da! Alım gücümüz bir yıl öncekinin bile çok altında. Üstüne üstlük milyonlarca doları olanlar bankadaki döviz hesaplarını liraya çevirirlerse, dolar kuru ile mevduat faizi arasındaki fark hazineye ödenecekmiş. **Yani döviz garantili köprü, hastane, yol gibi şimdi de döviz garantili lira hesapları** sırtımıza yıkıldı. Önceden geçmediğimiz yolun, kullanmadığımız havaalanının parasını ödüyorduk döviz farkıyla. Şimdi buna bir de bizim olmayan banka hesapları eklendi. Milyonlarca emekçi hep birlikte bir avuç zenginlerin banka hesabını şişirmek için çalışacağız. Hazine zenginler için boşaldıkça bizden aldıkları vergileri arttırıp yeniden doldurmaya çalışacaklar. Durumumuz bu fıkradaki gibi değil mi? ■

Başka Yol Yok!

Köklü toplumsal sorunlar yaşadığımız bir yılı daha geride bırakıyoruz. Kapitalist sömürü düzeni yaşanmış ve çürümüş, sonuçta insanlığın başına bela olmuştur. Bu nedenle bugün zor, kahırlı ve kasvetli bir zamanın içinden geçiyoruz. **İçinden geçtiğimiz dönemi anlamamak karanlıkta el yordamıyla ilerlemeye benzer.** Bu yüzden, hayatın koşuşturmasını kenara bırakalım ve yeni yıla hazırlanırken bir an soluklanıp düşünelim. Nasıl bir dünyada yaşıyoruz, işçi sınıfının gençliği olarak nasıl bir bedel ödüyoruz? Hangi engellerle karşı karşıyayız, daha da önemlisi ne yapabiliriz?

Dünyadaki milyarlar sayısı 2021 yılında rekor kırarken, milyarlarların toplam serveti bir yıl öncesine göre yüzde 75 arttı; öte yandan işçi sınıfı daha da yoksullaştı. Bu durum tesadüf değil, kapitalizmin işleyişinin kaçınılmaz sonucudur. Dolayısıyla Türkiye’de de durum farklı değil; toplam servetin yüzde 67’si, en zengin yüzde 10’un elinde. Bir avuç sermaye sahibi semirtildikçe semirtilirken, işçi ve emekçiler derin bir sefalet batağına saplanıyor. Geçtiğimiz günlerde KYK burs ve kredi miktarı, yükselen protestoların ardından, alay edilmesine 850 lira olarak belirlendi. Sormak lazım, Türkiye’nin neresinde olursa olsun 850 lirayla bir genç geçinebilir mi?

Üstelik bugün yaklaşık 1 milyon üniversite öğrencisinin yalnızca 180 bini bu parayı burs olarak, yani karşılıksız alabilmektedir. KYK kredisi alan yüz binler, mezun olup iş aramaya başladıklarında ödeyecekleri borç dağına dair şimdiden kara kara düşünüyor: “20 bin lira kredi aldım, faiziyle birlikte 50 bin lira nasıl ödeyeceğim?” Faize savaş açtığını ilan edenlere KYK borçluları hatırlatıldığında, “bedavacı olmayın” yanıtı alınıyor. Sadece burs değil, gençliğin yaşadığı temel sorunların başında barınma sorunu geliyor. Devlet yurtlarının kapasitesi, öğrenci sayısı ile orantılı arttırılmayınca yurt başına düşen öğrenci sayısı 10 bini aştı. Böylece öğrenciler fahiş ev kiralari ve özel yurt ücretleriyle karşı karşıya kaldılar.

Öğrenci olmak dert, mezun olmak ayrı dert! Geniş tanımlı genç işsiz sayısı 4 milyona dayanmış durumda ve bu sayı, nüfus olarak Türkiye’nin 4. büyük ili büyüklüğünde. En az 2 yıllık üniversite mezunu işsiz sayısı 1 milyon. 1 milyon 257 bin üniversite mezunu ise iş bulma umidini yitirip iş aramaktan “vazgeçtiği” gerekçesiyle işsiz sayılmı-

yor. Mezun olup iş bulabilenlerin önemli bir bölümü kendi alanında iş bulamazken, ekseriyetinin payına asgari ücret düşüyor. Sonrası güvencesizlik, tükenmişlik, stres...

Sadece geçim derdi veya işsizlik değil, çağımızın büyük sorunları var. Dünyanın pek çok ülkesinde olduğu gibi Türkiye’de de totaliter bir rejim işbaşında. Özgürlükler kısıtlanıyor, haksızlıklara karşı duranların, gidişata tepki duyanların sesi boğuluyor. Üniversitelerde yapılan ekonomik kriz forumlarına dahi yasaklar konuluyor, saldırılar gerçekleştiriliyor. Barınmıyoruz diyen gençler gözaltına alınıyor. Peki sonuç? Bugün gençlerin yüzde 68,3’ü düşüncelerini özgürce ifade edemediğini söylüyor. Yüzde 70’i büyük oranda bu sebepten dolayı fırsat bulabilirse başka bir ülkede yaşamak istiyor.

Her türlü melanetin nedeni kapitalist sömürü düzenidir ve bu düzen yıkılmayı fazlasıyla hak ediyor. Savaşlar, ekolojik kriz, göçmen krizi ve daha nice... Çelişkiler, adaletsizlikler, haksızlık, sömürü, baskı... Kapitalizmin çürümüşlüğü genç kuşakları da derinden etkiliyor, yaşamlarımızı altüst ediyor. Nihayetinde işsiz, güvencesiz, toplumsal ilişkilerin yozlaşmış çürüdüğü bir yaşamdan başka bir şey sunmuyor bize kapitalizm. Nefes alamıyoruz. Gün gün, saat saat boğuluyoruz. Bu yüzden korkularımızı yenmeye, yan yana gelmeye ve kendi sınıfımızın, işçi sınıfının çıkarlarını düşünmeye her zamankinden daha çok ihtiyacımız var. **Sorunlarımızın çözülmesini istiyor-sak yaşadığımız dünyayı değiştirmekten, geleceğimize sahip çıkmaktan başka yolumuz yok. Kapitalist sömürü düzenine karşı mücadele saflarını doldurmak zorundayız. Zorlukların üstesinden gelmek ve birleşmekten başka seçeneğimiz yok! Dünya tutuşmuş bir çam ormanı gibi cayır cayır yanarken çağımızın sorunlarına duyarsız kalamayız; sorumluluk almamız!**

Bugün Şili’den Fransa’ya, Sudan’dan ABD’ye dünyanın pek çok yerinde emekçi gençlik kapitalizmin yarattığı sorunlara karşı mücadele ediyor. Türkiye’de de emekçi gençlik daha fazla sorumluluk almalı; işsizlik, yoksulluk ve geleceksizliğe karşı yürütülen mücadelenin bir parçası olmalıdır. Gençliğimizi kapitalizmin bataklığında heba etmeyelim. Geleceğimizi çalanlardan, yaşamlarımızı karrartanlardan hesabı birlikte soralım. Yeni yıl önümüze konulan bentleri aşyp geçtiğimiz bir yıl olsun! ■

Kriz, İşsizlik ve Yoksullaştırmaya Karşı Mücadele ve Dayanışmayı Büyütelim!

İşçi ve emekçilerin ekseriyetinin derinden hissedip dillendirdiği gibi, ülkede bu kış çok zor ve zahmetli geçiyor. Siyasi iktidarın ekonomi politikaları sonucunda bir avuç sermaye sahibinin semirtilip milyonların sefalet çukuruna itilmesi, zam yağmurunun adeta sağanağa dönüşmesi, enflasyon karşısında alım gücümüzün her geçen gün erimesi... Türkiye’de işçi ve emekçiler korkunç bir yoksullaşma dalgasıyla karşı karşıdır. Günden güne biriken hoşnutsuzluğun dizginlenmesi için baskıların artırılması da cabası! Toplumsal sorunlar her alanda bir yumağa dönüşmüşken, işçi ve emekçilerin hoşnutsuzluğu ve öfkesi de artıyor. Sendikaların örgütlediği mitingler, basın açıklamaları veya işyeri eylemleri işçi ve emekçilerin tepkisine sahne oluyor. *Hayat pahalılığının ve işsizliğin can yaktığı koşullarda, sermaye karşısında emek cephesinin birleşmesi, güçlenip büyümesi büyük önem taşıyor.*

DİSK’ten “Artık Yeter! Geçinmek İstiyoruz!” Mitingi

Aralık ayında örgütlenen miting ve eylemlerde işçi ve emekçiler, siyasi iktidarın işçi sınıfını yoksullaştıran politikalarına “hayır” dediler. Kasım ayının sonunda birçok kentte işçiler meydanlara çıkarak işsizliği ve hayat pahalılığını protesto ettiler. DİSK’in 12 Aralıkta İstanbul Kartal Meydanında örgütlediği miting ise, işçilerin öfkesinin açığa çıkmasına vesile olan önemli eylemlerden biri oldu. Çeşitli işkollarından binlerce işçi, emeklilikte yaşa takılanlar, demokratik kitle örgütleri, emekliler, gençler ve kadınlar DİSK’in çağrısıyla bir araya gelerek “Artık Yeter!” dedi.

ÜİD-DER de coşkulu ve kitlesel katılımıyla alandaki yerini aldı. ÜİD-DER kortejinde “Rejimin ve Sermayenin Saldırılarına Karşı Emek Cephesini Büyütelim” pankartı taşınırken, toplanma alanında yapılan ÜİD-DER programında işçi ve emekçilerin giderek artan sorunlara karşı daha fazla sorumluluk alarak emek cephesini büyütmesinden, örgütlü bir güç olarak siyaset sahnesine çıkmasından başka çıkar yol olmadığı vurgulandı. Mitingde konuşan DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu ise, devletten dolar garantili ihaleler alan müteahhitlerin zenginleştiğini, zaten geçinemeyen emekçilerin yükselen enflasyon karşısında her gün daha fazla yoksullaştığını söyledi.

Sağlık işçileri ülke çapında iş bıraktı

Aralık ayında hekimler başta olmak üzere sağlık çalışanları da Türkiye’nin dört bir yanında greve gitti. Türk Tabipler Birliği (TTB), KESK’e bağlı Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES), Genel Sağlık ve Sosyal Hizmet Kolu Kamu Çalışanları Sendikası (Genel Sağlık-İş) ile Birinci Basamak Sağlık Çalışanları Birlik ve Dayanışma Sendikasının çağrısına kulak veren on binlerce sağlık işçisi “G(ö)revdeyiz Uyarıyoruz! Oyalama Değil, Hakkımızı İstiyoruz” dedi.

Sağlık emekçileri, özlük hakları ile ilgili düzenleme içeren yasa tasarısının sadece hekimleri değil tüm sağlık çalışanlarını kapsamasını talep ederken, siyasi iktidarın tasarımı geri çekmesi üzerine iş bıraktılar, hastanelerde yürüyüşler gerçekleştirdiler. ÜİD-DER’li sağlık işçileri de sağlık alanındaki emek ve meslek örgütlerinin örgütlediği iş bırakma eylemlerini büyütmek için çalıştı.

KESK bölge mitingleri örgütledi: “Sabrımız tükendi”

Kamu emekçileri de KESK’in çağrısıyla İstanbul’dan Ankara’ya, Diyarbakır’dan İzmir’e “Geçinemiyoruz! Emekten ve Halktan Yana Bütçe İstiyoruz” şiarıyla 18 ve 19 Aralıkta bir araya geldi. TTB, TMMOB, DİSK ve Türk-İş’e bağlı kimi sendikaların da destek verdiği mitinglerde, sık sık “Hükümet İstifa” sloganı atıldı, ülke çapında on binlerce emekçi sabırlarının tükendiğini haykırdı.

Konuşmalarda emekçi kitlelerin günden güne yoksullaştığı dile getirilirken, siyasi iktidarın “şükretmek gerek” söylemleri teşhir edildi. Gelir vergisi adaletsizliğine son verilmesi, asgari ücretin yeniden belirlenmesi, temel gıda ürünlerinde KDV’nin sıfırlanması, pandemiden bu yana yapılan zamların geri alınması talep edildi.

Metal işçileri MESS’e öfkeli

Metal patronlarının örgütü MESS ile Birleşik Metal-İş, Türk Metal ve Çelik-İş sendikaları arasında toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde uyuşmazlık tutanağı tutuldu. MESS’in işçilere gerçek enflasyonun kat be kat altında zam teklif etmesi ve sefalet ücreti dayatması sonucu görüşmeler tıkanmış bulunuyor. 12 Ekimde başlayan ve 179 işyerinde 130 bini aşkın işçiyi doğrudan ilgilendiren TİS görüşmeleri, 60 günlük sürenin sonunda MESS’in düşük zam teklifinde ısrar etmesi nedeniyle uyuşmazlık tutanağı tutulması ve arabulucuya gidilmesiyle sonuçlandı. İşçi sendikaları, ücretleri açlık sınırında tutmak isteyen MESS’in dayatmaları karşısında metal işçisinin üretimden gelen gücünü kullanacağını belirtiyor. Bu kapsamda sendikalar işyerlerinde fazla mesaiye kalmama, iş durdurma eylemleri ve yürüyüşler organize etmeye başladılar.

Gebze’den Bursa’ya, Eskişehir’den Çerkezköy’e, İstanbul’dan Mersin’e MESS’e bağlı tüm fabrikalarda her hafta 1 saat üretimi durdurma kararı alan Birleşik Metal-İş üyesi işçiler; “İşçiler Açken Patronlara Huzur Yok” diyor. Öte yandan Ford Otosan, Renault, Tofaş, Arçelik başta olmak üzere Türk Metal’in örgütlü olduğu işyerlerinde de vardiya giriş-çıkışlarında eylemler yapıyor.

Gıdadan tekstile mücadele sürüyor

Belediye-İş üyesi Bakırköy Belediye işçilerinin grevi de büyüyor. “Sıfır zam” dayatmasına karşı grevlerini sürdüren işçiler, 16 Aralıkta Türkiye’nin dört bir tarafından binlerce belediye işçisini ağırladı. Bakırköy Özgürlük Meydanında bir konuşma gerçekleştiren Belediye-İş Sendikası Genel Başkanı Nihat Yurdakul, grevci işçilerin bir onur mücadelesi verdiğini vurgularken, işçilerin haklarını korumak için kararlı olduklarının altını çizdi.

Birleşik Metal-İş üyesi Rifis Makina işçileri, Tez-Koop-İş üyesi Nelteks işçileri, İnşaat-Sen üyesi Kayı İnşaat işçileri, Uğur Tekstil ve Özak Tekstil işçileri, Tekgıda-İş üyesi Doğanay Gıda, Belkarper ve Adkotürk işçileri, TGS üyesi Cumhuriyet Gazetesi işçileri patronların saldırılarına boyun eğmiyor. İşçiler Urfa’dan Gebze’ye, İstanbul’dan Adana’ya hakları için mücadele ediyor.

Sorunlarımız ağır, sorunlarımız büyük. Ancak bilelim ki bir kurtarıcı gelip bizi kurtarmayacak. İşçiler, emekçi kadınlar, gençler olarak daha fazla sorumluluk almazsak, pasifçe beklersek sorunlarımız çözülemez. İşyerlerimizde, sendikalarımızda, işçi örgütlerimizde, alanlarda bir araya gelmezsek, sendikalarımızı güçlü mücadele örgütlerimiz haline getirmesek sorunlarımız çözülemez. Giderek daha fazla büyüyen sorunlar karşısında yapmamız gereken bu gidişata ‘dur’ demek için harekete geçmektir. İşçi sınıfının örgütlü saflarını doldurmalı, birlik ve dayanışmamızı güçlendirmeliyiz! ■

Asıl Yapmamız Gerekeni Erteleedikçe...

2015 yılının ilk aylarında Batman, Kayseri, Sivas, Bilecik, Gaziantep gibi kentlerde işçiler hem patronlara hem de sendikalara çökmüş bürokrat sendikacılara karşı ayağa kalkmıştı. Anadolu kentlerinde yükselen işçi mücadeleleri üzerine İşçi Dayanışması'nda şunları yazmıştık: **“İşçiler birlik olarak ve mücadeleye girişerek sınıf olduklarını öğreniyor. Fabrikalarını nereye taşırlarsa taşınışınlar, nihayetinde tüm patronlar işçi mücadelesiyle yüzleşecektir. Anadolu kentlerinde işçilerin hak arama bilincinin gelişmesi, patronlara kaçacak yer bırakmayacak. Bu mücadeleler büyük şehirlerdeki işçi mücadelelerine de dinamizm kazandıracaktır.”** Bu satırlar yazıldıktan bir ay sonra, Bursa'da ilk kıvılcımı çakılan, ardından pek çok kente yayılan “metal fırtına” süreci başlamıştı. “Metal fırtına”, 12 Eylül 1980'deki faşist askeri darbe sonrasında gelişen en büyük işçi eylemi olarak tarihe geçti. Hiçbir ön hazırlık olmadan, kendiliğinden başlayan fiili grevler ve işyeri işgalleri günlerce sürmüş, on binlerce işçiyi kapsamış ve yüz binlerce işçiyi etkilemişti.

Ne var ki işçilerin mücadelesi pek çok faktörden dolayı bir süre sonra kırıldı ve devamı gelmedi. Bu faktörlerden biri, AKP iktidarının aynı yıl yapılan 7 Haziran genel seçim sonuçlarını tanımayarak ülkeyi siyasi kriz ve kaosa sürüklemesi oldu. Kaos ortamında, örgütsüz ve sınıf deneyiminden uzak işçiler, sermayenin ve AKP'nin ideolojik basıncı altında kalarak geri çekildiler. Ancak “metal fırtına”nın birinci yıldönümünde yaptığımız değerlen-

dirmede şu gerçeğin altını çizmiştik: “Sermaye sınıfı ve onun iktidarı ne yaparsa yapsın işçilerin kapitalist sömürüye, hak gasplarına ve baskı ve yasaklara karşı mücadelesinin gelişmesini engelleyemez. «Metal fırtına» da gösterdi ki, işçilerin biriken öfkesi hiç beklenmedik anda kendisini dışa vurmakta ve işçiler sermayenin karşısına dikilmektedirler.”

2015 sonrası kısaca hatırlayalım. 2016'da 15 Temmuz süreciyle OHAL ilan edilmiş, baskıcı, tek adama dayalı totaliter bir rejimin inşası hızlanmıştı. Medyanın neredeyse tamamı zapturapt altına alındı, en küçük bir muhalif sese tahammül edemeyen rejim baskı ve zor aygıtlarını devreye soktu. Kutuplaştırma politikalarıyla, yalanlarla, hamasi nutuklarla, din sömürüsüyle emekçileri birbirine düşmanlaştırmaya çalıştı.

Ancak bütün bu saldırılar yaşanırken toplumda derinden derine değişim süreci devam etmekteydi. 2008 kriziyle artan işsizlik ve yoksullaşma dalgası, 2018'de hız kazanarak bir mengene gibi emekçilerin boğazını sıkıya başladı. Ne var ki büyüyen sadece yoksullaşma değildi. Kentleşme ve işçileşme de artıyordu. Düşünün ki bugün nüfusun yüzde 93'ü kentlerde yaşıyor. Kadınların işgücüne katılma oranında, eğitilmiş ama işsiz genç nüfusta önemli bir artış var. Kadınlar toplumsal yaşamda geçmişle kıyaslanamayacak ölçüde öne çıkıyor. Kentleşme ve modern ilişkiler toplumu derinden derine dönüştürüyor.

Uluslararası alandaki yalnızlaşmadan ve ekonomik

krizden dolayı sıkışan tek adam rejimi, 2020'de ortaya çıkan Covid-19'u işçi sınıfının haklarına saldırmanın, baskı ve yasakları arttırmanın bahanesi olarak kullandı. Fakat toplumun giderek nefessiz kalması, salgın sürecinde yoksulluğun daha fazla hissedilmesi, bu arada ise siyasi iktidarın devlet kaynaklarını sermayeye aktarması, doğa talanına hız vermesi emekçilerin tepkisini arttırdı. Böylece 2020 yılı kısmen yaratılan salgın korkusuyla geçse de bir noktada bu korku kırıldı ve işten atmalara, ücretsiz izinlere, hak gasplarına, doğanın talanına karşı mücadeleler yaşandı.

Geride bıraktığımız 2021 yılı ise sermayenin ve siyasi iktidarın saldırılarına karşı emekçilerin öfkesinin ve mücadelesinin adım adım büyüdüğü bir yıl oldu. Kimisi halen devam eden grev ve direnişler yılın ilk ayından itibaren artarak yayıldı. Özellikle sendikalaşma talebinin artmasıyla, patronların işten atma saldırılarına karşı direnişler yoğunluk kazandı. İstanbul, Kocaeli başta olmak üzere Karaman, Uşak, Antep, Manisa, Kayseri, Urfa, Çorum, Adıyaman, Tekirdağ, Bursa, Konya, Ankara, Mersin, Adana'da metalden tekstile, gıdadan madene pek çok sektörde işçiler sendikal hakları için, çalışma koşullarının iyileştirilmesi için grev ve direnişler gerçekleştirdiler. Karadeniz'de çay üreticileri "servetiniz bizden çaldıklarınızdır" diyerek iktidarı protesto ettiler. Muğla'dan Rize ve Denizli'ye ülkenin dört bir yanında siyasi iktidar ve yandaş sermaye işbirliğiyle gerçekleştirilen doğa talanına karşı köylüler mücadeleyi yükselttiler. Sadece doğanın rant uğruna talan edilmesi değil, Temmuz ve Ağustos aylarında günlerce devam eden orman yangınlarına karşı iktidarın takındığı umursamaz tutum, Karadeniz'de yaşanan ve rant politikaları nedeniyle felakete dönüşen seller de öfkeyi büyüttü.

Hayat pahalılığı ve yoksulluk siyasi iktidarın ekonomi politikaları nedeniyle daha da derinleşince sağlık emekçileri, kamu emekçileri, DİSK'li işçiler "geçinemiyoruz" diyerek eylemler yaptılar, taleplerini haykırdılar. Üniversiteli gençler pek çok ilde "barınmıyoruz" protestoları gerçekleştirdiler. 8 Mart'ta ülkenin dört bir yanında emekçi kadınlar sokaklara çıktılar. Bugün MESS'in yüzde 12 zam teklifine karşı pek çok şehirde metal işçileri eylemler yapıyorlar.

Köylüsünden işçisine, esnafından emeklisine tüm emekçiler aynı yakıcı sorunları yaşıyorlar. Geçinemiyoruz çığlıklarına, sokak röportajlarına yansıyan öfkeye köylülerin doğa talanına karşı mücadeleleri, gençlerin yer yer patlayan öfkesi, her geçen gün sayısı artan grev ve direnişler eşlik ediyor. Böylesi bir süreçte rejimin ve sermayenin saldırılarına karşı emek cephesini büyütmek ve güçlendirmek büyük bir önem taşıyor. İşçi Dayanışması'nın son sayısında (164) vurguladığımız gibi "Emek cephesi güçlü olamadığı için Türkiye işçi sınıfı son 40 yıldır neredeyse tüm ekonomik, demokratik ve sosyal kazanımlarını kaybetti." Emek cephesi güçlü olamadığı için 2015'te ortaya çıkan işçi mücadelesi boy verip kök salmadan geri çekildi. Eğer bugün sermaye palazlanırken emekçilerin içine düştüğü yoksulluk çukuru genişliyorsa, işsizlik ve gelecek kaygısı milyonları kuşatıyorsa bunun nedeni işçi sınıfının örgütsüz olmasıdır. O halde yapmamız gereken bu durumu tersine çevirmektir! ■

Güney Afrika

Myanmar

Emekçilerin İsyan Fırtınası Durmadı, Esmeye Devam Edecek!

2020'yi geride bırakırken internet sitemizde gerçekleştirdiğimiz “Zamanı Karanlığa Boğanlara İnat, Umud Ekiyoruz Yarınlar” yayın akışında şöyle demiştik: “Zaman, doğada ve toplumsal yaşamdaki değişim ve dönüşüm sürelerini ölçer yalnızca. Ancak belirli bir şeyin olgunlaşması için de zamanın geçmesi, tabiri caizse ham meyvenin olgunlaşması gereklidir. Nitekim işaret ettiğimiz gibi, son 20 yıldır dünyanın çeşitli ülkelerinde emekçiler isyan ediyorlar. Üstelik isyan bir ülkeden diğerine sıçrarken, mesela isyanın başladığı ülkede emekçi hareketlenmesi geçici bir süre geri çekilse de, çok geçmeden tekrar sahne almaktadır. Tarihsel ömrünü doldurmuş kapitalist sistem, yol açtığı sorunları hafifletecek gücünü kaybetmiştir. **Dolayısıyla önümüzdeki dönem, dünya ölçeğinde büyük fırtınaların eseceği bir dönemdir.**”

Tam da öyle oldu. 2021 yılı, kapitalist sömürü düzeninin yarattığı sorunların daha da katmerleştiği bir yıl oldu. Ekonomik kriz, küresel ekolojik kriz, depremler, yangınlar, kuraklık, büyüyen işsizlik, açlık ve yoksulluk, emperyalist savaş, göç dalgaları... Daima belirttiğimiz gibi her şey karşıtıyla vardır. **Kapitalizmin yol açtığı sorunlar büyürken, emekçilerin öfkesi meydanlara taşdı ve 2021'de de isyan fırtınası durmadı.**

2020'de salgına rağmen kitlesel gösteriler düzenleyen Tunuslu emekçiler, 2021'e de mücadeleyle girdi. Ocak ayında “Korkmuyoruz, Sokaklar Halkındır” diyerek so-

kağa çıkan emekçiler, yıl boyunca işsizlik ve yoksulluğu protesto ettiler. İş ve özgürlük istediler! Komşumuz İran'da yolsuzluğa, hayat pahalılığına, düşük ücretlere karşı emekçilerin eylemleri aralıksız sürdü. Emekliler, lisesi gençler, öğretmenler, fabrika işçileri... Ekonomik taleplerle sokağa çıkan emekçiler, cumhurbaşkanlığı seçimlerini boykot etme kararı aldılar. Hazirandaki seçim İran tarihinin en düşük katılımı seçimi oldu.

Myanmar'da emekçilerin askeri darbeye karşı başlattığı mücadeleyi hatırlayalım. Şubat ayında yapılan askeri darbeye karşı başlayan protestolar ve grevler, darbeci ordunun yüzlerce insanı katletmesine rağmen aylarca sürdü. **Emekçiler henüz darbecilere geri adım atılabilmemiş değiller ancak bu direniş şimdiden Myanmar işçi sınıfının mücadele geleneğinde yerini aldı.**

Brezilya'da ise emekçiler yıl boyunca faşist devlet başkanı Bolsonaro'ya karşı öfkelerini meydanlarda “Bolsonaro Defol” sloganlarıyla haykırdı. Sendikaların, muhalif partilerin ve demokratik kitle örgütlerinin çağrısıyla düzenlenen eylemlerde Bolsonaro'nun görevden azledilmesi istendi; yoksulluk, yolsuzluk ve yüksek enflasyon protesto edildi.

“Fakirlere Ekmek Yoksa Zenginlere Huzur Yok!” Kolombiyalı emekçiler dünya işçi sınıfı tarihine bu sloganı yazdılar. İşçi sınıfı, vergileri daha da arttırmayı amaçlayan yasaya karşı süresiz genel grev ilan etti, sokaklara

Kolombiya

Hindistan

Brezilya

çıktı. 1 Mayıs'ta kitlesel gösteriler düzenlendi. Yükselen toplumsal mücadele, bir halk uyanışına, bir devrimci duruma dönüştü. Emekçiler baskı ve saldırılara rağmen geri adım atmadı ve hükümet yasa tasarısını geri çekmek zorunda kaldı. Bunu yeterli görmeyen işçi ve emekçiler; emeklilik, sağlık ve eğitim sisteminde iyileştirme istediler, protestolarına devam ettiler.

İsyan fırtınasının bir başka adresi de Sudan'dı. Sudanlı emekçiler 2018'de 30 yıllık diktatör Ömer El Beşir'i devirmeyi başardı. Büyüyen isyanı bastırmak ve kurulu zulüm düzenini korumak isteyen ordu, Nisan 2019'da darbe yaparak iktidara oturdu. Emekçilerin mücadelesinin devam etmesi üzerine Ağustos 2019'da Egemenlik Konseyi adı altında bir sivil-askeri konsey kuruldu ve bu konsey altında bir geçiş hükümeti oluşturuldu. Ancak ordu, Egemenlik Konseyi Başkanı Abdülfettah El Burhan eliyle 25 Ekim 2021'de yeniden darbe yaparak geçiş hükümetini feshetti. Bunun üzerine emekçiler yeniden ayağa kalktı. 30 Ekimde 4 milyon kişi meydanlara çıkarak "Askeri Diktatörlüğe Hayır" diye haykırdı. Sudanlı emekçilerin mücadelesi sürüyor.

Hindistan'da 250 milyon kişinin greviyle açılan 2020 yılı, yüz milyonlarca işçi ve çiftçinin mücadelesiyle kapanmıştı. 2021 yılı da büyük kitle mücadelesine sahne oldu ve tarım emekçilerinin yıl boyunca sürdürdüğü mücadele zaferle sonuçlandı. Faşist devlet başkanı Modi'nin tarımda hayata geçirmek istediği sermaye yanlısı politikalara karşı aylarca zorlu koşullarda mücadele yürüten çiftçiler, sonunda hükümete geri adım attırmayı başardı. Yasa geri çekiliyor!

Burada sayamadığımız onlarca ülkede işçi sınıfı hakları için ayağa kalktı. **Bu tablo, kapitalist sömürü ve y-**

kıma karşı dünya işçi sınıfının kaderinin ortak olduğunu ve mücadelesinin de ortaklaştırılması gerektiğini bir kez daha gözler önüne seriyor. Çok açık ki insanlık ilk kez bu denli yakıcı sorunlarla aynı anda boğuşuyor. Latin Amerika'dan Asya'ya, Afrika'dan Avrupa'ya ve oradan Amerika'ya kadar dünyanın dört bir yanında uluslararası işçi sınıfı aynı sorunlara karşı benzer taleplerle mücadele ediyor. Sadece işsizlik, açlık ve yoksulluk değil; artan baskılar, demokratik hak ve özgürlüklerin yok edilmesi de emekçileri derinden etkiliyor.

Salgın sürecinde dünya genelinde yüz milyonlarca insan yoksulluk çukurunun en diplerine itilirken, kapitalistlerin serveti misliyle büyüdü. Nisan 2021'de açıklanan verilere göre dünyada 2 bin 755 dolar milyarderi var. Listedeki milyarderlerin serveti bir yıl içerisinde yüzde 60'tan fazla artarak 8 trilyon dolardan 13,1 trilyon dolara yükseldi. Bu servetler yoktan var olmadı, dünya üzerindeki yüz milyonlarca insanın yoksulluğunun daha da büyümesi pahasına birikti. Kapitalizm, toplumsal eşitsizliği ve çelişkileri her geçen gün yeni zirvelere çıkartıyor. İşte bu eşitsizlik tüm dünyada isyan fırtınalarının esmesine neden oluyor. Bu sistem insanlığın, bilim ve teknolojinin bugünkü gelişmişlik düzeyine ters düşüyor. **İnsanlık, tarihin en büyük dönemeç noktasına gelmiş, bir eşikte bekliyor.** Ancak insanlık gelip durduğu dönemeci alamadığı için teknoloji ve üretici güçler kapitalist efendilerin elinde yıkıcı bir güce, bir kâbusa dönüşüyor. İşte bu yüzden dünya işçi sınıfının tahammül sınırları daralıyor, öfkesi artıyor. Önümüzdeki yıllarda da emekçiler işsizliğe, açlık ve yoksulluğa, kapitalist sömürüye, baskı ve yasaklara karşı dünya meydanlarını doldurmaya devam edecek! **Yani isyan fırtınası büyüyerek devam edecek! ■**

Sudan

Ekonomik ve Demokratik Hakların Güvencesi **Emekçilerin Birliğidir!**

İtalya'da bütçe tasarısına karşı genel grev

İtalya'nın en büyük iki işçi sendikası olan İtalya Genel İşçi Konfederasyonunun (CGIL) ve İtalyan İşçi Sendikasının (UIL) çağrısıyla kamu ve özel sektörde çalışan işçiler, hükümetin 2022 yılı bütçe planına karşı genel grev gerçekleştirdi. 16 Aralıkta gerçekleşen 8 saatlik genel grevle ulaşım başta olmak üzere birçok sektör durma noktasına geldi. Hükümet, yeni bütçe planıyla patronların vergi cezalarını silmeyi, yıllık 28 bin-50 bin avro arası geliri olanlardan gelir vergisini kaldırmayı hedefliyor. Sendikalar ve işçiler ise düşük gelirli emekçilerin ve emeklilerin destekleneceği, kadınlara ve gençlere daha fazla imkân sunacak bir bütçe talep ediyorlar. İşçiler bütçe planında talep ettikleri değişiklikler gerçekleşmezse greve devam edeceklerini dile getiriyorlar.

Hollanda'da metal işçileri artan hayat pahalılığına karşı grevde

İspanya'da metal işçilerinin zaferinin ardından Hollanda'da da işçiler mücadeleyi seçti! 320 bin işçinin çalıştığı metal sektöründe sendikalar yükselen enflasyon karşısında ücret artışı talebiyle mücadele ediyor. FNV, CNV ve De Unie sendikalarının öncülüğünde daha iyi bir toplu iş sözleşmesi çağrısıyla 13 Aralıkta başlayan greve katılım artıyor. Ülkenin çeşitli bölgelerinde 24 saatlik iş bırakma eylemiyle başlayan mücadele dalgası, 20 Aralıkta da devam etti. Enflasyon hızla yükselirken, sermayenin düşük zam dayatmasına geçit vermeyeceklerini belirten sendikalar, pandeminin bahane olarak gösterilmesine müsaade etmeyeceklerini ifade ediyorlar. Saatlik ücretin en az 14 avroya yükseltilmesini ve emeklilik haklarının genişletilmesini talep eden işçiler, talepleri kabul edilmezse greve devam edeceklerini belirtiyorlar.

Hindistan'da işçiler boyun eğmiyor

Hindistan'da Modi hükümeti 2022 yılı bütçe planlaması dâhilinde iki kamu bankasının özelleştirilmesinin yolunu açıyor. Özelleştirmeye karşı çıkan banka işçileri 16-17 Aralıkta iki günlük grev gerçekleştirdi. Kamu bankalarında örgütlü 9 sendikanın çatı örgütü olan Birleşik

Banka Sendikaları Forumu (UFBU), grev çağrısında bulundu ve 900 binden fazla işçi bu çağrıya kulak verdi. Gerçekleştirilen grevle ülkede bankacılık işlemleri durma noktasına geldi. İşçiler, bankaların özelleştirilmesiyle özellikle kırsal bölgelerde bulunan çok sayıda banka şubesinin kapatılacağını ve binlerce işçinin işsiz kalacağını dile getiriyor. İşsiz kalmayanların ise özelleştirilecek bankalarda güvencesiz ve düşük ücretlerle çalıştırılacağını belirten işçiler, bu saldırıya izin vermeyeceklerini dile getiriyorlar.

Şilili emekçiler faşist Kast'ın başkan olmasına geçit vermedi!

19 Aralık Pazar günü yapılan cumhurbaşkanlığı 2. tur seçimlerini, oyların yaklaşık %56'sını alan sol blokun adayı Gabriel Boric kazandı. Sağın adayı faşist Antonio Kast ise, oyların %44'ünü aldı. Şilili emekçiler, geçmişte halka tarifsiz acılar yaşatan diktatör Pinochet'ye sempatisini öne çıkartan faşist Kast'ın başkan olmasının önünü kestiler.

Göçmen karşıtı politikaları savunan, kadın haklarına yönelik kısıtlamaları gündeme getiren, kapitalist tekelleri arkasına alan aşırı sağın adayı Kast'ın karşısında kazanılan seçim, Şilili milyonlarca emekçiye meydanlara döküldü. Emekçiler "zafer" sloganları eşliğinde başta başkent Santiago olmak üzere ülkenin dört bir yanında kutlamalar yaptı. Şili'de 2019'dan bu yana emekçiler derinleşen toplumsal adaletsizlik ve eşitsizliğe karşı mücadeleyi büyütüyor. Yükselen halk isyanı sürerken, iktidar emekçilerin tepkisini yumuşatmak amacıyla Pinochet döneminin mirası olan anayasanın değiştirilmesi için referandum önermişti. 25 Ekim 2020'de yapılan referandumda anayasanın değiştirilmesi önerisi yüzde 78 oyla kabul edildi. Mayıs 2021'de ise kurucu meclis için seçimler yapıldı ve sol güçler bu mecliste ağırlığı oluşturdu. Anayasayı değiştirmek için kurulan meclisin çalışmaları sürüyor. Emekçiler 19 Aralıktaki başkanlık seçimlerinde düzenin has temsilcilerinin yeniden iktidar koltuğuna oturmasına izin vermediler. Ancak işçi sınıfının geçmiş deneyimlerinden de bildiğimiz gibi, kapitalist düzen var oldukça sömürü son bulmaz, Boricler kurtarıcı olamaz. Şilili işçi sınıfı faşizme geçit vermeden sömürü düzenine karşı örgütlendiğinde ve kapitalizme yumruğunu indirdiğinde meydanlardaki zafer coşkusu bambaşka olacak! ■

Biz insanlar
Bir avucun
Beş parmağı kadar kardeş
Boyun eğmiş, razı olmuş
Gömülmüşüz çamuruna alın terinin
Mayasına hamuruna kara ekmeğin.

Fabrika bacaları çatlayacak hırsından
Sefaletler, felaketler ve kötü niyet
Her gün götürüyor içimizden birini
Şu fabrika, şu vapur, lokomotif düdüğü
Şarkısını tekrarlıyor ezilmişler şehrinin.

Şehrin havasında bir homurdanma var,
Duy ve katil şarkısına bu şehrin
Sen dünyayı omzunda taşıyan
Sen yer altı
Sen yeryüzü insanı,
Bir lokmaya bütün sabır
Bir lokmaya bütün kahır
Canlarını dişlerine takmış insanlar
Bir lokmaya.

İşsiz güçsüz
Evsiz barksız
Dili yok kalabalık
Sokaklar, caddeler, meydanlar dolusu

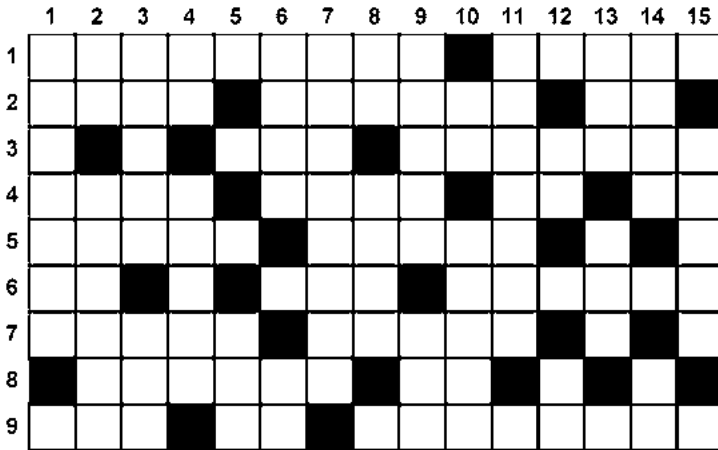
Biz şehirde, biz denizde
Biz tarlada, fabrikada
Satıyoruz,
Haraç mezat
Bir lokmaya.

Çıldırarak işten değil
Ağzımızdan dilimizi çaldılar
Cebimizden paramızı
Alnımızdan terimizi
Ve renk renk ayırmadan
Gözlerimizi.

Sonu gelsin bu sabrın
Sabır dedik, kalbimize taş bastık
Kaldırımlar döşedik
Kalbimizin üstünden geçtiler
Ağalar, efendiler
Kul etti
Köle etti
Bir hırkaya
Bir lokmaya
Anamızı
Babamızı
Ecdadımızı.

Cahit Irgat (Kısaltılmıştır)

İşçinin Bulmacası

Soldan Sağa

1. Alım gücünün azalmasına neden olan fiyatlardaki sürekli artış. Yabancı para.
2. Üstün nitelikli. Olması veya yapılması istenen bir şeyin zihinde aldığı biçim. Çok karşıtı.
3. Açın halinden anlamayan... Tacikistan'ın başkenti.
4. Saf, deneyimsiz. Kedinin ön ayağı. Lityumun simgesi. İlave.
5. Yeraltı sularının çekilmesi nedeniyle Konya ovasında oluşan derin çukurlar. Bir izleyici topluluğu önünde yapılan gösteriden sonra toplanan para.
6. Eski dilde su. Tez. Umutlu.
7. Bir şeyi yapıp yapmamaya karar verme gücü. Aşırma

8. Türkiye'nin Avrupa kıtasında topraklarını, Yunanistan'ın kuzeydoğusunu ve Bulgaristan'ın güneyini kapsayan bölge. Pare kelimesinin seslileri.
9. Bir nesneyle sert bir yüzeye vurulduğunda çıkan ses. Bir seslenme ünlemi. İstanbul'un bir ilçesi.

Yukardan Aşağıya

1. İktisat.
2. Hollanda'nın plaka işareti. Bir şeyi, bir olayı olduğundan büyük veya çok gösterme, mübalağa.
3. Yoksul. İçinden su akıtmak için toprak kazılarak yapılan açık oluk.
4. Lesoto'nun ülke kısaltması. Süpürge otu.
5. Baş çoban.
6. Dur. Kısaca yüz yıl.
7. Zorla, isteği dışında.
8. Osmiyumun simgesi. Genelde kızartma için kullanılan uzun saplı kap.
9. Seyrek, az bulunur. Dar, çok ince metal parça.
10. Rutenyumun simgesi. Mezopotamya'da yaşamış kadim bir halk.
11. Bir kimse, bir durum, bir düşünce vb.ni yok saymak, ilgilenmemek.
12. Eşek sesi. Genişlik.
13. Türkiye'nin doğusunda gölüyle ünlü şehir. Cet.
14. Basık, loş, nemli, kuytu yer. Dünyanın uydusu.
15. Tamamlanmamış.

Geçen Bulmacanın Çözümü

1	A	S	G	A	R	İ	Ü	C	R	E	T	A	Y	A
2	D	E	R	T	Z	İ	T	R	E	N	Y			
3	A	R	I	A	L	A	C	A	K	N	E	R		
4	A	I	L	E	R	I	I	A	D	E	I			
5	S	E	L	E	M	M	D	L	A	I	M			
6	E	R	M	E	N	E	K	A	Ş	A	M	A	C	
7	T	E	S	T	İ	L	I	M	A	K	A	N	I	
8	N	A	K	T	O	K	S	A	Z	A				
9	İ	K	L	İ	M	K	R	İ	Z	İ	A	S	M	A

Sömürü Düzeninde

Gerçek Adalet

Sağlanamaz!

Adaletin sembolü gözleri bağlı, bir elinde kılıç, öbür elinde terazi olan bir kadın figürüdür. Bu figüre ilham veren Themis, Antik Yunan halklarının adalet tanrıçasıdır. Yaşadığımız topraklarda bir kadın ismidir Adalet. Yani hangi kültürden olursa olsun insanlar binlerce yıldır adalet kavramını aynı sembollerle ifade etmişler, ediyorlar. Açlık ve yoksulluğun olmadığı, insanların eşit olduğu, kardeşçe yaşadığı, birlikte üretip ortakça bölüştüğü, güçlü olanın zayıfı ezmediği bir yaşam özlemidir adalet özlemi. İki bin sene evvel gerçekleşmiş köle ayaklanmalarının, 1800'li yıllarda Avrupa'yı boydan boya saran işçi ayaklanmalarının, 1917'de Rusya'da dünyayı sarsan işçi devriminin, 1930'larda ABD'de yükselen işçi eylemlerinin arkasında bu özlem vardır. Son 20 yıldır ülkeden ülkeye sıçrayıp büyüyen isyan fırtınasının nedeni de insanlığın aynı yakıcı adalet özlemidir.

Bu topraklarda yaşayan insanlar olarak elbette bizler de adalet özlemine en yakıcı biçimde hissediyoruz. Ama tam da bu toprakların tarihsel arka planından ve kültüründen kaynaklı olarak, adaleti kendi dışımızdaki güçler, merciler tarafından sağlanan bir şey olarak görürüz. Emekçiler, yönetenlerden adil davranmalarını, adaletten şaşmamalarını, hakkaniyetli olmalarını bekler. "Adalet güveniyorum" diyerek sorunlarımıza çözüm bekleriz. "Adil düzen" diyenlere kulak veririz. Ama o adalet hiç gelmez. İş cinayetlerinde hayatını kaybeden işçiler, sokak ortasında polis kurşunuyla yaşamdan koparılan gençler, vahşice katledilen kadınlar, Suriyeli oldukları için yakılarak katledilen gençler, sendikalı olduğu için işten atılan işçiler, cinsel istismara uğrayan çocuklar... Ve onlar için adalet saraylarının koridorlarında adalet arayan ama bulamayan yakınları... Türkiye'de kurulan rejim, bugüne kadar mücadeleyle alınmış hakları yok ederek adaletin kırıntısını da ezmiştir.

Bugün yaşadığımız dünyada insanların eşit doğduğu, eşit haklara sahip olduğu söyleniyor. Fakat bu eşitlik sadece laftadır, kâğıt üzerindedir. Çünkü bizler toplumun iki temel sınıfa; işçi sınıfı ve sermaye sınıfına bölündüğü, işçilerin sömürüldüğü kapitalist düzende yaşıyoruz. Nasıl ki insanların köleler ve efendiler diye iki temel sınıfa ayrıldığı bir toplumda gerçek adalet olamazsa, adaletin kılıcı sadece efendilerin çıkarlarını kollarsa kapitalizmde de gerçek adalet olamaz. Adaletin kılıcı sermaye sahibi efendilerin elindedir, yalnız onların çıkarlarını kollar.

İşçiler ücretli köledir. Ayaklarında köleler gibi zincir ya da pranga yoktur, sırtlarında kamçı şaklamaz. Ama yoksulluk ve açlık korkusu, gelecek kaygısı, borç yükü en kalın zincirlerden, en ağır prangalardan, en acımasız kamçılardan daha kötüdür.

Kapitalizmde, tüm topluma ait olması gereken üretim araçları sermaye sahiplerine aittir. Toprak, fabrikalar, makineler, madenler, binalar, gemiler, trenler, uçaklar, santraller, barajlar, bilimsel ve teknolojik bilgiler... Hepsi onların özel mülkiyetindedir. Üretimi toplumun ihtiyaçları için değil kâr etmek ve sermayelerini büyütmek için yaparlar. İşgücünden başka satacak hiçbir şeyi olmayan işçiler hayatta kalmak için çalışmak zorundadır. İşçiler, çalışmalarının karşılığında aldıkları ücretin çok üzerinde değer yaratırlar. Kapitalistler bu artı-değere el koyarlar. Kârlarını katlayarak, sermayelerini büyütürler, işçileri daha çok sömürmenin yollarını bularak, doğayı sınırsızca yağmalayarak palazlanırlar. Yani bu sistemin temelinde sömürü, adaletsizlik, hırsızlık, eşitsizlik vardır.

Ama kapitalistler işçileri aldatmak için düzenlerini gelmiş geçmiş en iyi düzen diye yutturmaya kalkıştılar. Onu meşru göstermek için özel mülkiyetin kutsal olduğunu söylediler. Adalet ve hukuk sistemini, eğitim sistemini, medyayı buna göre oluşturur, insanların zihinlerini şekillendirip esir alırlar. Tüm gerçekleri çarpıtarak, en adi yalanları kutsal gerçekler katına yükselterek zulüm düzenlerini sürdürürler. İşçilerin bilinçlenmemesi, örgütlenmemesi, hakkını aramaması, gerçek adaletin peşine düşmemesi için onları mahkemelerle, polisle korkutmaya, sindirmeye çalışırlar.

Bugün dolar milyarderleri uzay turizmi ile eğlenirken 1 milyar insan açlıkla boğuşuyor, yüz milyonlarca insan işsiz, 300 milyon insan göçmen durumunda. Kısacası kapitalizm denen bozuk düzende gerçek adalet yer yoktur. Çünkü bozuk düzende sağlam çark olmaz. Adaleti egemenlerden beklemek adalet değil kahr getirir. Adaleti var etmek için uğruna dişle tırnakla mücadele etmek gerekir. Gerçek adalet, ancak adaletsizlik yaratan bu sömürü düzeni yıkılırsa dünyaya hâkim olur! ■

